

Kultur- og kirkedepartementet
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 17. mars 2006

Revisjon av TV-direktivet - høring

Det vises til departementets høringsbrev av 3. februar d.å. hvorefter høringsfristen er satt til 10. mars d.å. TV 2 ble innvilget en ukes utsettelse av fristen etter telefonsamtale med avdelingsdirektør Øyvind Christensen.

Innledningsvis vil vi gjerne bemerke at departementet med fordel kunne har besørget en oversettelse til norsk av Kommisjonens nye forslag (eventuelt at man hadde henvist til den danske utgave som finnes tilgjengelig på nettstedet til det danske Kulturministerium).

Vi vil også innledningsvis vise til tidligere høringsuttalelser og brev fra TV 2 m.h.t. revisjon av TV-direktivet, senest vår oppsummering av 24. august 2005 av de synspunkter vi fremførte i høringsmøtet i departementet 23. august s.å.

I dette høringsvar vil vi derfor helt punktvis gjengi våre synspunkter på de for oss viktigste bestemmelser i direktivet.

Generelt

For det første mener TV 2 at det ikke bør opprettholdes eller innføres reguleringer med mindre det foreligger dokumenterte skadevirkninger. I praksis betyr dette at reguleringene bør holdes på et minimum. Det fremlagte direktivutkast imøtekommer dette på en del viktige punkter, men burde på andre punkter gått lenger i deregulering, se under de enkelte punkter nedenfor.

For det andre bør man ikke innføre eller opprettholde reguleringer som har liten eller ingen effekt i forhold til det man ønsker å oppnå eller som ikke lar seg håndheve i praksis.

For det tredje bør man sørge for at dobbeltregulering ikke finner sted, dvs. at reguleringer i andre direktiver (f. eks. forbud mot tobakksreklame, vern av forbrukere, respekt for oppgavsrettslig vernede rettigheter etc.) bør gjelde generelt for alle medier og publiseringsformer.

Til Fortalen i direktivforslaget

Punkt 3 lyder:

De audiovisuelle medietjenesters særlige samfunnsmessige, demokratiske og kulturelle betydning gjør en spesifikk regulering av disse tjenester berettiget.

TV 2 stiller seg tvilende til om det er tjenlig og nødvendig å innføre eller opprettholde særreguleringer for det audiovisuelle området. Dette betyr ikke at TV 2 ikke anser reguleringene som relevante eller viktige som sådanne, men mener at disse temaene bør reguleres teknologinøytralt og generelt for alle publiseringsformer. Det følger av dette at TV 2 ikke ser en begrenset utvidelse av kringkastingsreglene til også å omfatte andre audiovisuelle tjenester som tjenlig.

TV 2 peker også på at konvergensen fører til at stoff sammensmelter slik at tekst, bilde, film og lyd i stadig større grad samles og presenteres i en sammenheng. Å lage særreguleringer for "audiovisuelle" medieformer skaper svært mange og vanskelige avgrensingsproblemer.

Punkt 12 lyder slik:

Bestemmelsene i dette direktiv bør ikke innebære at medlemsstatene skal innføre – eller tilskyndes til å innføre – nye systemer med lisenser eller administrative tillatelser for noen medietype.

TV 2 slutter seg fullt ut til dette, men skulle helst sett at forslaget gikk lenger, slik at medlemsstatene løpende hadde en plikt til å evaluere eksisterende lisens- og konsesjonsordninger og en dertil hørende plikt til å avvikle disse etter hvert som teknologiutviklingen og/eller andre forhold gjorde dette naturlig. Lisens- og konsesjonsordninger kan også ha en side til reglene om offentlig støtte. Det bør henvises til disse.

Punkt 13 gjør et unntak for "ikke-økonomiske" aktiviteter og bruker begrepet "for eksempel rent private nettsteder". Dette reiser etter TV 2s oppfatning svært vanskelige avgrensingsproblemer som man bør unngå. Ikke bare er begrepene vanskelige, det skjer også gjennom linking mellom "økonomiske virksomheter" og nettsteder som tilsynelatende ikke har slikt formål en grunnleggende integrasjon mellom disse to i utgangspunktet vanskelig definerbare typer publikasjoner. Det er også vanlig at tjenesteytere starter som et rent privat nettsted som så utvikler seg derfra.

Punkt 15 lyder slik:

Dette direktiv omfatter ikke elektroniske utgaver av aviser og blader.

Det forutsettes at dette også omfatter originære nettaviser. Dersom det skulle være tvil om dette, er en presisering påkrevet. Punktet illustrerer også et grenseproblem. Skal direktivet omfatte en digital versjon av en avis om det skjer endringer fra trykt til elektronisk utgave, typisk ved at man under bildematerialet legger video hvor den trykte utgaven kun inneholder et enkelt bilde fra samme video?

Punkt 19:

TV 2 vil sterkt understreke den betydning opprinnelseslandsprinsippet har for de faktiske rammer publikasjonene arbeider under. Dette gjelder også spørsmål som gjelder ytringsfrihetens begrensnig typisk for søksmål omkring privatlivets fred, ærekrenkelser og

tilgrensende rettsområder. Regler om søksmål, både valg av forum for slike saksanlegg og lovvalg, har sammenheng med dette. Slik sett er TV 2 fornøyd med at opprinnelseslandsprinsippet er fremhevet, men vi ber også om at departementet, i samarbeid med fagdepartementet, arbeider for at dette prinsippet også gjøres mer generelt gjeldende. Det vises her for eksempel til EUs arbeid med det sk "Rome 2-området".

Punkt 21:

Den åpning man her ser for nasjonale forskjeller og manglende teknologinøytralitet tilsier at dette punktet tas ut.

Punkt 23, første setning lyder:

Medlemsstatene må kunne vedta strengere regler overfor medietjenestetilbydere under deres jurisdiksjon på de områder som samordnes av dette direktivet.

TV 2 mener at hensynet til sk "level playing ground" og norske virksomheters konkurransesituasjon tilsier at muligheten for nasjonale særreguleringer i størst mulig grad bør avskaffes. Dagens nasjonale reguleringer skaper åpenbare konkurranseproblemer, samtidig med at de nasjonale reguleringene på en rekke felter fører til at utsendelser som er lovlige i et EØS-land ikke nødvendigvis er akseptable i andre. I tillegg til handelshindringene hva gjelder reklamesalg o.l legger dette åpenbare praktiske belastninger på utformingen av typisk norske produksjoner som tenkes eksportert. Et sentralt poeng er naturligvis å kunne legge til grunn at sendinger som ikke er rettsstridige i Norge, heller ikke er det i øvrige EØS-land. Dette er også et viktig poeng for den norske film- og tv-produksjonsbransjen utenfor kringkastingsselskapene.

Punkt 29:

TV 2 er enig i de reguleringer som her begrunnes. TV 2 er imidlertid tvilende til den uttalelse som gis hva gjelder de spesielle egenskaper som tillegges de audiovisuelle tjenestene her. Det er vanskelig å se at det finnes dokumentert grunnlag for påstanden i første setning. Dette er et argument som gjennomgående anføres som begrunnelse for særreguleringer og særreguleringer bør som anført innledningsvis bygge på dokumenterte forhold.

Punkt 30, første setning lyder:

I overensstemmelse med proporsjonalitetsprinsippet begrenses dette direktiv til de foranstaltninger som er strengt nødvendige for å oppnå et velfungerende indre marked.

TV 2 slutter seg fullt ut til dette, men vi mener altså at direktivforslaget på en rekke punkter går lenger i detaljregulering enn det som er nødvendig for å oppnå formålet. TV 2 mener også at hensynene til især mindreårige og den menneskelige verdighet bør vurderes og reguleres generelt. Det er også gjort gjennom andre regelverk, typisk knyttet til reklame og yringsfrihetens grenser. Det er vanskelig å se behov for dobbeltreguleringer og teknologispesifikke reguleringer på dette området. Tilsvarende innvendinger anføres hva gjelder punkt 31.

Punkt 33 inneholder et viktig synspunkt, men det kunne vært ønskelig å presisere tydeligere at forhåndssensur ikke skal finne sted. Det vises til Grunnlovens § 100 4. ledd.

Punkt 35 og 36 (støtte til europeiske produksjoner, kvoter etc.)

Det er TV 2s generelle oppfatning at samfunnet, dersom man ønsker å tilgodese spesielle utgivelser eller produkter, innenfor grensene for statsstøtte, bør benytte positive virkemidler for å sikre tilgjengeliggjøring av dette.

Vi er således tilfreds med at det ikke innføres kvotekrav for non-lineære tjenester, hvilket heller ikke hadde vært praktisk mulig å håndheve på fornuftig vis.

Vi mener den samme tilnærming burde benyttes i forhold til kringkasterne og foreslår at de konkrete bestemmelser om kvoter i Artikkel 4 oppheves.

I den grad det settes kvoter må det også tas hensyn til at opphavsretten i seg selv gir rettighetshaverne et monopol på det aktuelle materialet. Å pålegge kvoter for en spesiell type materiale uten å sikre at rettighetshaverne også på akseptable vilkår stiller rettighetene til rådighet, fremtrer som ensidig og problematisk.

Punkt 37 inneholder synspunkter som sett i lys av opphavsrettsbeskyttelsen, fremtrer som direkte unødvendige eller endog misforståtte. En distributør kan nødvendigvis ikke benytte beskyttet materiale ut over det som er avtalt med rettighetshaverne. Punktet bør således utgå.

Punkt 43 gir synspunkter på visse kategorier programmer som "ennå har bruk for særlig beskyttelse". For TV 2 fremstår dette som et felt hvor avtaler med rettighetshaverne og opphavsrettens ideelle rettigheter bør være avklarende. Dobbeltreguleringer mellom opphavsrettslovgivningen og spesiallovgivning for audiovisuell kommunikasjon synes ikke formålstjenlig. Dette særlig i lys av at langt de fleste av disse kategoriene nå også produseres forberedt for reklameavbrudd. I så måte kan reklameavbruddene ikke være problematiske i forhold til de konkrete programmene.

Til de enkelte Artikler i direktivforslaget

Til Artikkel 1 k, (produktplassering)

TV 2 har tidligere pekt på at slik produktplassering normalt fra produsentene anses som en form for sponing. TV 2 er av den oppfatning at dagens reguleringer knyttet til identifikasjon av sponsor og hvorledes sponsors produkter/tjenester kan omtales samt reguleringen av skjult reklame, er dekkende. Innføring av en ny "kategori" på dette felt anser TV 2 bare som kompliserende.

Til Arikkel 2 – (jurisdiksjon)

TV 2 er enig i at senderlandsprinsippet videreføres, men at det subsidiært innføres skjerpede regler for virksomheter som unndrar seg nasjonal lovgivning i mottakerlandet ved å etablere seg i et annet senderland, men fortsetter sendinger som åpenbart er rettet alene mot mottakerlandet. Betydningen av slike reguleringer er imidlertid avhengig av hvorvidt man tillater eller gjør nasjonale reguleringer i særlig omfang. Er det felles regler reduseres også problemet i praksis.

Til Artikkel 3 (minimumsregler)

Som nevnt ovenfor mener TV 2 prinsipielt at nasjonale myndigheter ikke bør kunne vedta strengere eller mer detaljerte regler enn det som følger av direktivet. I den grad dette skal kunne skje, bør det bare gjelde innenfor snevert avgrensede rammer.

Når det gjelder Artikkel 3, punkt 3, jf. Fortalens punkt 25, er TV 2 positiv til at direktivet oppfordrer til bruk av ko-reguleringer og eventuelt selvjustisordninger.

Til Artikkel 3 b (nyhetsrett)

Det er et grunnleggende skille mellom mediernes rett til å rapportere fakta eller hendelser når de blir kjent med dem, og den eventuelle rett en mediebedrift har til å benytte (ofte opphavsrettlig beskyttet) materiale (film, lyd og enkeltbilder) som er produsert av tredjemann for denne rapporteringen.

Vernet materiale som en virksomhet har frembrakt eller ervervet rettighetene til gjennom bruk av betydelige ressurser og/eller med betydelige kostnader, skal ikke kunne benyttes av andre *uten etter avtale*, hvilket er i tråd med de alminnelige regler i opphavsrettsloven. Gjennom slike avtaler må den som har frembrakt materialet kunne betinge seg et rimelig vederlag for andres bruk. TV 2 vil sterkt advare mot at man gjennom særreguleringer knyttet til kringkasting og audiovisuelle tjenester går inn i eller gjenopptar diskusjoner om inngrep i opphavsretten som er ført og avsluttet gjennom opphavsrettsdirektivet og de derpå følgende reguleringer.

Til den konkrete utformingen må det i lys av kommentarene ovenfor uttrykkelig tas inn at valget under nr. 2 kun kan skje dersom vilkårene under nr. 1 oppfylles.

Det som imidlertid må vurderes nærmere når slike reguleringer skal utformes i direktivet og eventuelt gjennomføres nasjonalt, er hvilke felter som eventuelt skal omfattes av reguleringen.

TV 2 er sterkt bekymret for at en uheldig regulering her kan underminere de salgssystemer og også de arbeidsplasser som er etablert rundt rettigheter av denne art.

Det er åpenbart slik at at ikke ethvert privat arrangement (sportsarrangementer, konserter etc.) som får stor oppslutning nettopp fordi en konkret TV-spredningsvirksomhet gjør vesentlige investeringer i dem, skal gi rett for tredjepart til dekning. Et typisk eksempel er TV-begivenheten "Idol", som vel har tiltrukket seg mer interesse enn de fleste sportsarrangementer.

En slik rett til nyhetsrapportering kan heller ikke gjøres gjeldende for annet enn avtaler som er inngått etter iverksettelsen.

Artikkel 3 c (angivelse av navn, ansvarlig utgiver etc.)

TV 2 støtter det fremlagte forslag som pålegger alle utgivere å klargjøre hvem som er ansvarlig utgiver, samt angi kontaktdata for denne, slik at den som ønsker å utnytte sine

rettigheter lett kan identifisere og kontakte motparten. Dette er åpenbart en regulering som bør gjelde all publisering, ikke spesielt for kringkasting eller de digitale medier.

Artikkel 3 d (beskyttelse av mindreårige)

TV 2 kan lett slutte seg til hensikten med bestemmelsen. Men TV 2 er også her av den oppfatning at slike bestemmelser bør gjelde generelt for alle medier og alle publiseringsformer og at det ikke er behov for å ha til dels overlappende reguleringer spesielt for det audiovisuelle området.

Artikkel 3 e (rase- og kjønnsdiskriminering etc.)

Slike ytringer står sentralt i ytringsfrihetsmaterien. Det er et generelt spørsmål som åpenbart gjelder alle medier og utgivelser. I den grad det er behov for EØS-reguleringer her bør disse definitivt ikke begrenses til det audiovisuelle området. TV 2 er generelt også betenkt over at listen over vernede felter tilsynelatende bygges ut uten at det er gjort en konkret vurdering av behovet for dette og ytringsfrihetens kår på det konkrete området.

Artikkel 3 f, punkt 1 og 2

Vi er generelt negative til at europeiske programmer skal særbehandles i forhold til ikke-europeiske og mener prinsipielt at det ikke er behov for eller ønskelig med slike reguleringer. TV 2 ser dog problemer med å fastlegge de konkrete forpliktelsene som fremgår av Artikkel 3 f nr. 1 i den utforming som er foreslått.

I punkt 2 foreslås det at medlemsstatene skal sørge for at medietjenestetilbydere under deres jurisdiksjon ikke sender spillefilm utenfor de perioder som er avtalt med rettighetshaverne. Det vises til de innledende merknader, herunder om forholdet mellom allerede vedtatte opphavsrettsreguleringer og direktivforslaget. Dette er en regulering det åpenbart ikke er behov for. Visning av spillefilm forutsetter nettopp at det foreligger en avtale med rettighetshaverne, hvor rettighetshaverne kan påse at deres interesser er ivaretatt. I tillegg er det preseptoriske bestemmelser i opphavsrettsdirektivet og nasjonal opphavsrettslovgivning som verner rettighetshaverne mot dette.

Artikkel 3 g (kommersiell kommunikasjon/reklame)

Denne bestemmelsen gjelder forhold som gjennomgående er regulert på annet hold (forbrukerbeskyttelse, rase- og kjønnsdiskriminering, helse- og sikkerhetsvern, miljøvern, reguleringer av tobakk, alkohol, forholdet til barn etc.) Alle disse forhold bør tas ut av direktivet og reguleres uttømmende innenfor hver sektor. Her bør det gjelde like regler for alle publikasjonsformer, ikke til dels ubegrunnede spesialregler for kringkasting og annen audiovisuell kommunikasjon. Reglernes forvaltning bør også legges til de myndigheter som håndterer reklamespørsmål generelt og ikke til spesialorganer for kringkastings- eller audiovisuelle medier.

Bestemmelsen i Artikkel 3g bokstav c må under enhver omstendighet også inneholde en uttrykkelig henvisning til ytringsfriheten og den bør gi uttrykk for at det her må skje en konkret avveining.

Artikkel 3 h (sponsing og produktplassering), jf. Fortalens punkt 40

Det vises her til kommentarene innledningsvis.

TV 2 slutter seg til det reelle innholdet i det fremlagte forslag på dette punkt. Slik TV 2 ser det er de viktige hensyn ivaretatt, nemlig at seeren skal informeres om det foreligger sponing og/eller produkt plassering og at programmet ikke skal oppfordre til kjøp av varer/tjenester.

Gitt at denne bestemmelsen blir vedtatt, er det viktig at det harmoniseringsønsket som her fremkommer ikke blir obstruert ved at nasjonale myndigheter utnytter adgangen til å opprettholde strengere regler etter Artikkel 3. I så fall er blir hele revisjonarbeidet en teoretisk øvelse.

Artikkel 4 (kvoter for europeiske produksjoner)

Vi viser til våre merknader til Fortalen og foreslår at Artikkel 4 og 6 oppheves.

Artikkel 5 (produsenter som er uavhengig av fjernsynsselskapene)

TV 2 oppfatter ikke at det er fremmet endringsforslag her. Vi registrerer også av rapportering i mediene at Produsentforeningen har uttalt seg om dette, særlig knyttet til rettighetene som ligger til disse. TV 2 vil i forbindelse med den diskusjonen som øyensynlig tas opp her nok en gang sterkt advare mot at man gjennom særreguleringer knyttet til kringkasting og audiovisuelle tjenester går inn i eller gjenopptar diskusjoner om inngrep i opphavsretten som er ført og avsluttet gjennom opphavsrettsdirektivet og de derpå følgende reguleringer. Disponeringen av rettigheter til det produserte må knyttes til den enkelte produksjon. Dette egner seg svært dårlig til generell behandling.

Generelt bemerkes at de norske kringkasterne ved slike produksjonsavtaler tar all finansiell risiko og risiko for resultatet. Regelmessig betaler kringkasterne alle utgifter ved produksjonen med tillegg av en rimelig fortjeneste til produsenten. Den eksterne produsent er således garantert leveranse og fortjeneste allerede ved bestillingen.

I tillegg stiller kringkasterne oftest med en eller flere dedikerte prosjektledere/-arbeidere som bidrar til produksjonen. Det er videre galt å hevde at kringkasterne alltid forbeholder seg DVD-rettigheter og annet. Derimot utløser kringkasternes investering et beskyttelsesverdig behov mot at produksjoner som man fortsatt skal vise i reprise så å si blir uttømt gjennom andre distribusjonsformer uten at dette kompenseres gjennom en avtalt andel av avkastningen ved dette. Det skal også vektlegges at TV-kanalene som oftest også gjennomfører alle forhandlinger med produsenter og distributører forut for DVD- og annen utnyttelse, uten at det belastes inntektene. Kringkasterne dekker også regulært alle utlegg som påløper før eventuelle inntekter kommer. I tillegg inngås også normalt avtaler om nødvendige bearbeidelser som legges til produsentene mot rimelig betaling. Ut over dette avtales regelmessig at bare deler av nettoinntektene skal tilfalle kringkastingsselskapet. Kringkastingsselskapet markedsfører også produksjonen, noe som medfører økte inntekter for produksjonsselskapet. Alt i alt er det således balanserte avtaler, med fornuftig innhold som inngås. De er nødvendige for å beskytte eller kompensere kringkasternes primære interesser.

Det følger av TV 2s prinsipielle grunnsyn at støtte til "produsenter som er uavhengige av fjernsynsselskapene" kan være både tjenlig og kulturelt nødvendig. Slik støtte bør imidlertid ikke gis gjennom inngrep i kringkasternes frie rett til å redigere egne sendeflater, deres frie forhandlingsrett og frie disposisjonsrett over egne inntekter eller produksjonsressurser. Tvert om bør støtte til denne gruppen finne sin løsning over de alminnelige kulturbevilgninger og filmfondssystemer. Under enhver omstendighet er det ikke rimelig å behandle de selvfinansierende kringkastere og de lisens- eller statsstøttede kringkastere likt i denne sammenheng.

Artikkel 10 (fjernsynsreklame, telekjøp)

Vi har ingen merknader til punkt 1, men mener at punkt 2 ikke er nødvendig. Plasseringen av reklameinnslag bør helt og holdent være overlatt til fjernsynsselskapets egen vurdering, herunder seernes frie valg i et sammensatt utbud av audiovisuelle tjenester, forutsatt at det klart atskilles fra redaksjonelt stoff (ved akustiske/optiske midler) og ikke krenker rettighetshaveres interesser og/eller programmenes (verkenes) integritet.

Artikkel 11 (innplassering av reklame)

TV 2 er tilfreds med de detaljerte regler for innplassering av reklameinnslag foreslås opphevet.

Når det gjelder forslaget punkt 1, er dette unødvendig. Vern av rettighetshaverne og programmenes (verkenes) integritet følger av opphavsrettsreguleringene og de begrensninger som der finnes .

Når det gjelder punkt 2, forstår vi ønsket at barneprogrammer og gudstjenester ikke skal avbrytes av reklameinnslag. Men vi ser ingen grunn til at det samme skal gjelde fjernsynsfilm eller nyhetsprogrammer og foreslår derfor at punkt 2, første ledd oppheves og at punkt 2, andre ledd utformes som følger:

"Det må ikke innsettes reklameinnslag eller telekjøpsinnslag i gudstjenester eller i barneprogrammer."

Artikkel 18 (kvantumsregler for reklame)

TV 2 er tilfreds med at gjeldende bestemmelse om tillatt reklamemengde per dag oppheves. Den har imidlertid aldri hatt noen praktisk betydning.

TV 2 er – som det også fremgår ovenfor - uenig i at man beholder mengdebegrensningen på 20 % for en gitt klokke-time. Dette bør overlates til markedet. Vi kan vanskelig se hvilke negative konsekvenser selve reklamevolumet påfører samfunnet som skulle tilsi reguleringer. I og med at det i alle europeiske land finnes flere nasjonale kringkastere, vil konkurransen mellom disse innebære en tilstrekkelig regulering.

Artikkel 20 (nasjonale TV-sendinger)

Vi mener denne bestemmelsen er unødvendig og bør oppheves. Vi kan ikke se noen grunn til at det skal innføres eller opprettholdes avvikende bestemmelser m.h.t. innplassering av reklame og reklamengde for selskaper som kun sender nasjonalt. Slike muligheter til å

fastsette avvikende bestemmelser nasjonalt vil undergrave den overordnende målsetting om harmonisering. Likeledes ser vi problemer med å fastsette særlige konkurransereguleringer for kanaler som har "ubetydelig seerandel". Begrunnelsen for inngrep er i stor grad begrunnet i hensynet til den enkelte seer. Den enkelte seers opplevelse endres i prinsippet ikke av antallet andre seere som ser utsendelsen.

Artikkel 23 (tilsvaretsrett)

TV 2 er av den grunnleggende oppfatning at dette er et generelt tema som ikke spesifikt skal gjelde den audiovisuelle sektor. Rett til tilsvaretsrett er så vidt vites et grunnleggende trekk i all journalistisk virksomhet og står også sentralt i bransjereguleringene i så langt vites, alle land. Her er feltet normalt regulert teknologiavhengig. Temaet egner seg også grunnleggende for bransjeregulering, i tillegg til at dette etter rettspraksis både fra nasjonal rett og EMD uansett medieform tillegges vekt ved fastleggingen av ytringsfrihetens grenser. En teknologiavhengig regulering her bør oppheves.

Med vennlig hilsen

For TV 2 AS

Jan Holland

